

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Fagligt grundlag for sædskiftet

Session E3. Sådan påvirker de nye regler markplanen

Sven Hermansen, ICOEL

Økologikongres, Vingsted d. 26. november 2021

FertiHood

Udkast til ny vejledning I

Du skal bevare og forøge jordens frugtbarhed og biologiske aktivitet, ved at:

- Dyrke bælplanter og andre planter til grøngødning.
- Sørge for et hensigtsmæssigt flerårigt sædskifte.
- Tilføre husdyrgødning fra økologisk husdyrproduktion, helst komposteret
- Tilføre andet organisk materiale fra økologisk produktion, helst komposteret

Side 102 af 346

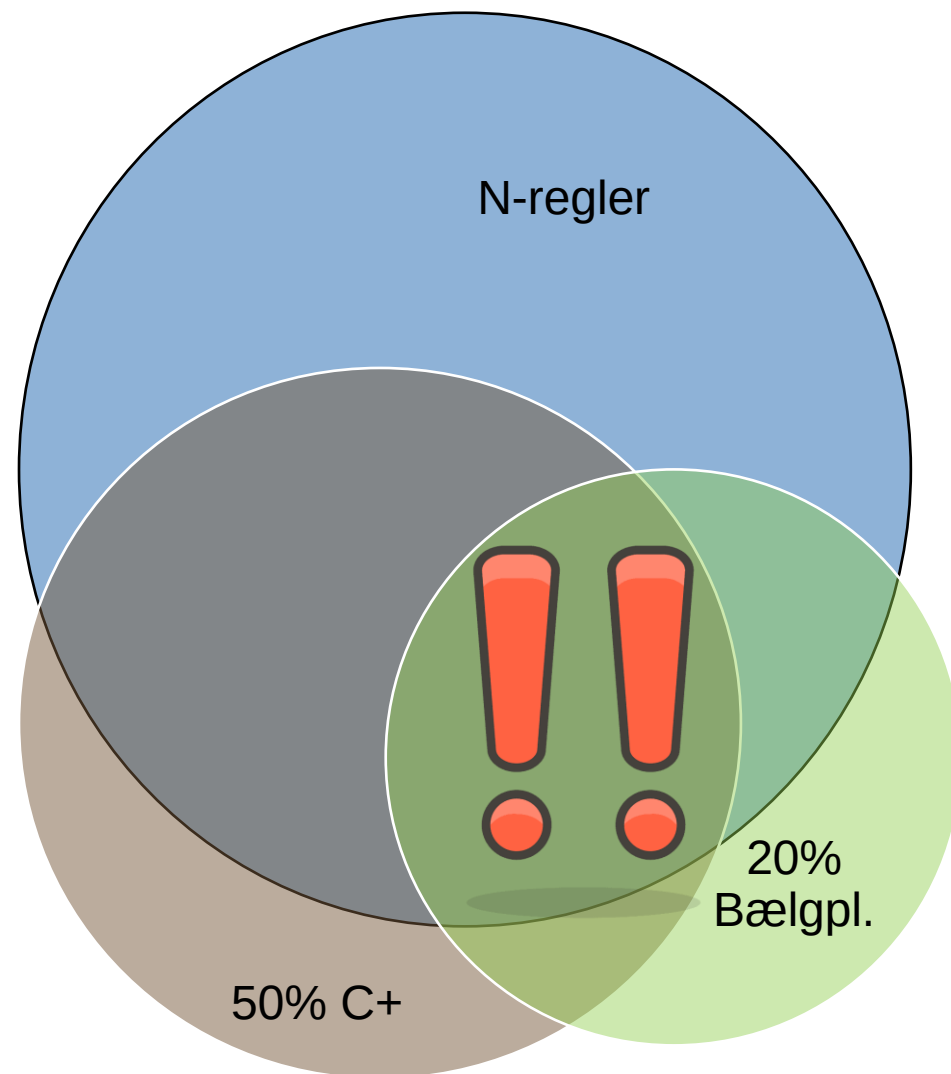
Udkast til ny vejledning II

- Økologisk produktion er et samlet system for landbrugsdrift og fødevareproduktion, der bl.a. kombinerer bedste praksis på miljø og klimaområdet og en høj grad af biodiversitet.
- Affald og biprodukter af vegetabilsk og animalsk oprindelse skal genanvendes bl.a. som input i planteproduktion.

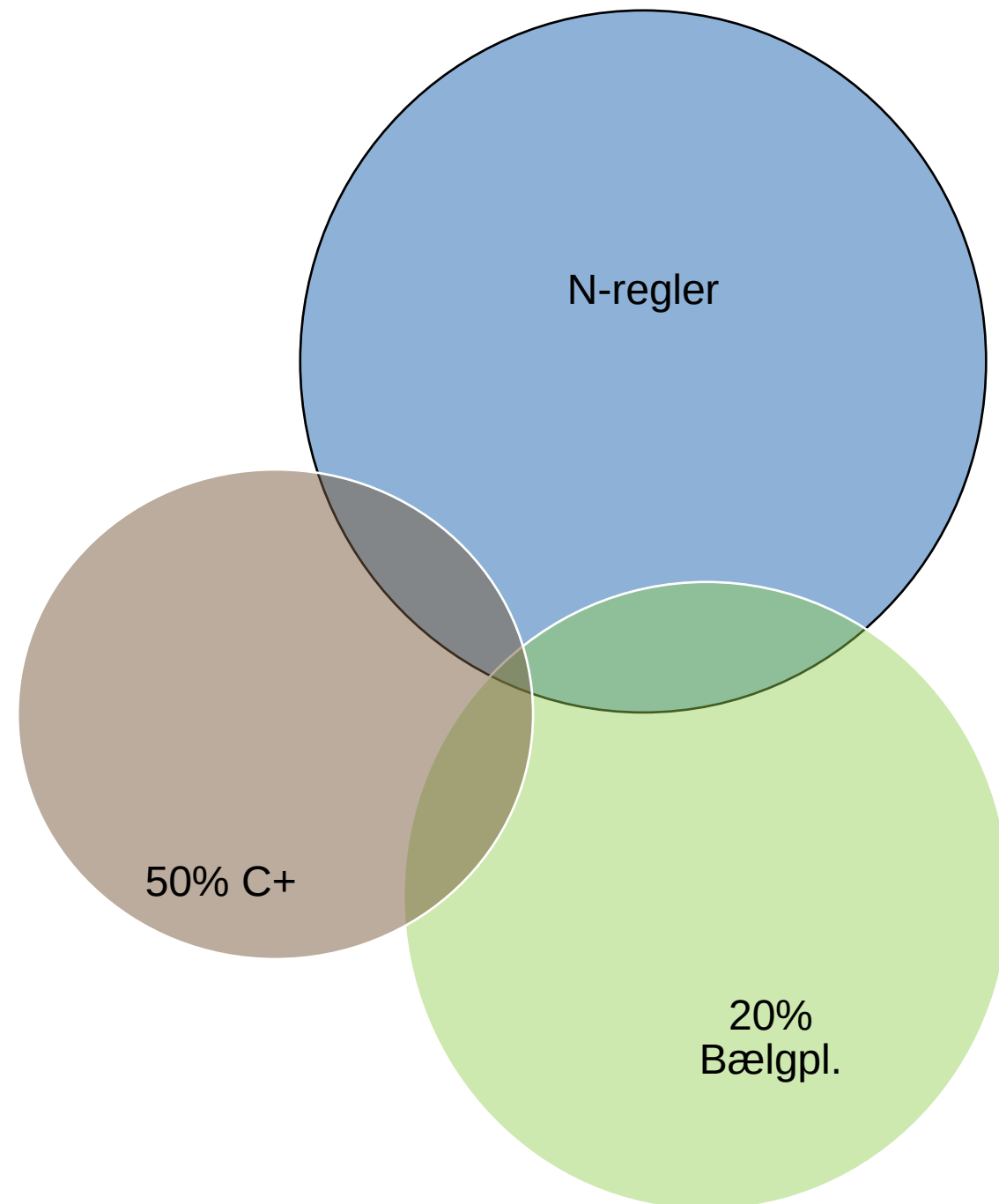
Side 102 af 346

- **Kvælstof**
- **Bælgplanteandel**
- **Kulstofkrav**

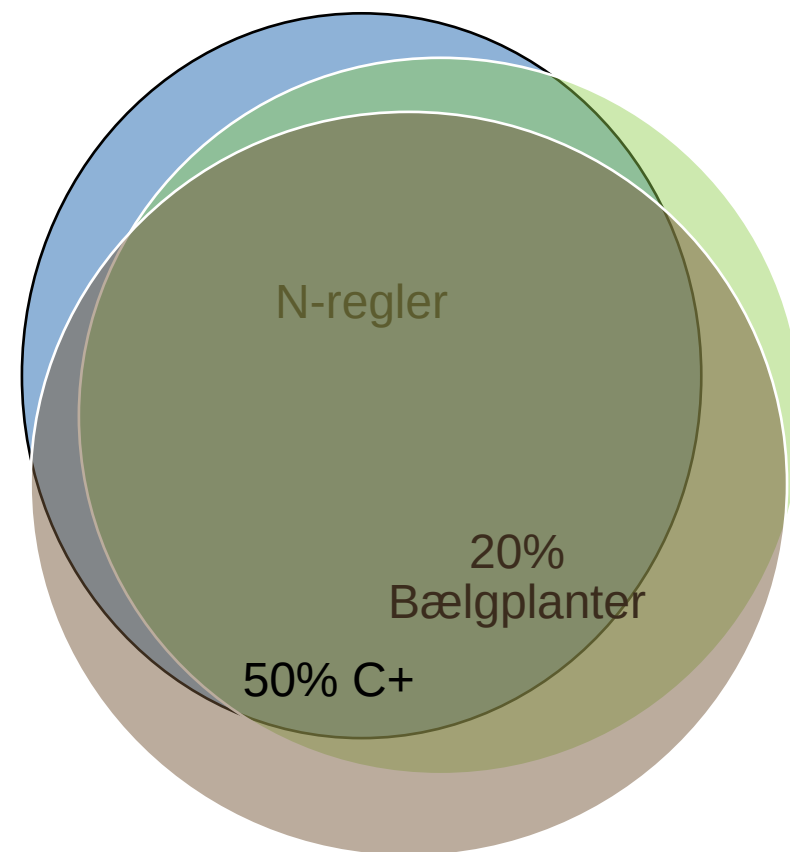

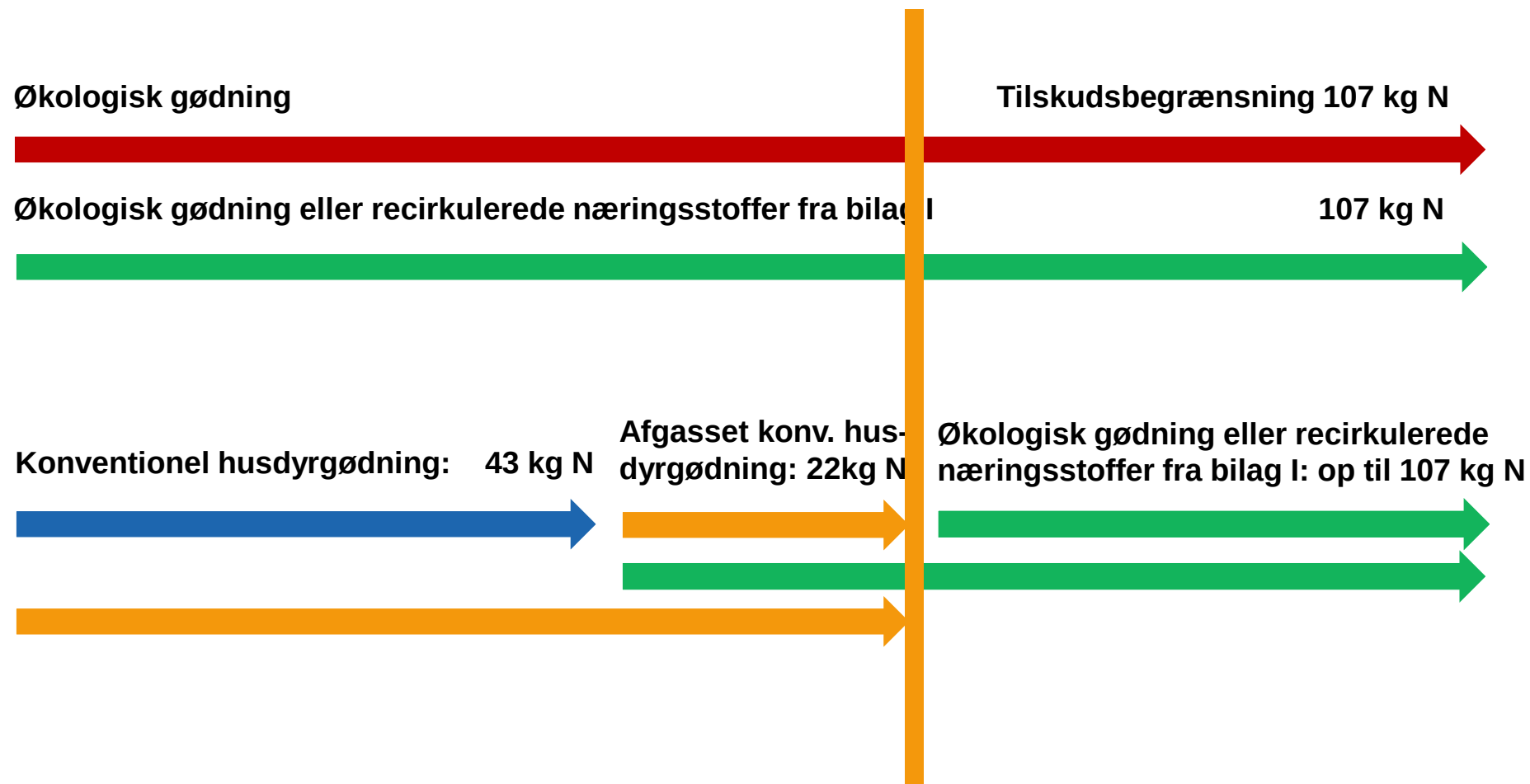
- **Kvælstof**
- **Bælgplanteandel**
- **Kulstofkrav**

- **Kvælstof**
- **Bælgplanteandel**
- **Kulstofkrav**

Kvælstofregler - brancheanbefalinger

Kvælstofrespons og optimum

Kg afgrøde pr. kg N i intervaller	Vårbyg (øko) 2019-20	Vinterrug (øko) 2009-11	Raps (konv) 2015-19)	Alm. Rajg. (konv) 2018-20
0-50 kg N	26,0	14,4	11,0	12,76
50-100 kg N	16,0	14,6	7,0	10,96
100-150 kg N	-2,0	8,8	5,0	5,9
150-200 kg N		5,6	1,8	1,5
			1,6	2,6

Kvælstofrespons og optimum

Kg afgrøde pr. kg N i intervaller	Vårbyg (øko) 2019-20	Vinterrug (øko) 2009-11	Raps (konv) 2015-19)	Alm. Rajg. (konv) 2018-20
0-50 kg N	26,0	14,4	11,0	12,76
50-100 kg N	16,0	14,6	7,0	10,96
100-150 kg N	-2,0	8,8	5,0	5,9
150-200 kg N		5,6	1,8	1,5
			1,6	2,6
normalområde				

Kvælstofrespons og optimum

Værdi i kr pr. kg N i intervaller	Vårbyg ¹⁾ (øko) 2019-20	Vinterrug ²⁾ (øko) 2009-11	Raps ³⁾ (konv) 2015-19)	Alm. Rajg. ⁴⁾ (konv) 2018-20
0-50 kg N	57,20	25,92	71,50	140,36
50-100 kg N	35,20	26,28	45,50	120,56
100-150 kg N	-4,40	15,84	32,50	64,90
150-200 kg N		10,08	11,70	16,50
			10,40	28,60
normalområde				

¹⁾ Vårbyg 2,20 kr. ²⁾ Vinterrug 1,80 kr ³⁾ Rapsfrø 6,50 kr ⁴⁾ Alm rajgræs frø 11,00 kr

Udkast til ny vejledning III

20% af **omdriftsarealet**
skal være bælgplanter

- Bælgsæd
- Kløver/kløvergræs
- Kløverefterafgrøder

Udkast til ny vejledning IV

50% af det **indberettede** areal skal være C+

- Flerårige afgrøder
- Efterafgrøder
- Energiafgrøder
- Skov
- Frugttræer, buske

Ole Olsens sædskifte 1 og 2

Hovedafgrøde	Efterafgrøde	Bælgplanter	C+
Vårhvede	Udlæg kl	ja	ja
Hvidkløverfrø	Vinterhvede	ja	ja
Vinterhvede	Efterafgrøde		ja
Maltbyg			
Hestebønne	Frøgræsudl	ja	ja
Frøgræs	Efterslæt		ja
Havre	Mellemafgr.	ja	ja
Rug			
		50%	75%

Hovedafgrøde	Efterafgrøde	Bælgplanter	C+
Konservesært	Vinterraps	ja	
Vinterraps	Kl. efterafgrøde	ja	ja
Havre	Kl. efterafgrøde	ja	ja
Vårhvede	Frøgræs udl		ja
Frøgræs	Efterslæt		ja
Havre	Kl. efterafgrøde	ja	ja
Vinterrug			
		57%	71%

Forslag til økologisk planteavlssædskifte u. kløvergræs

Hovedafgrøde	Efterafgrøde	N-gød	N-fix	Bælgplanter	C+
Bælgsæd	Udlæg	0	40	Ja	Ja
Frøgræs	Efterslæt	120	0	Nej	Ja
Vårsæd	Mellem?	60	20	(Ja)	Ja
Vintersæd	Vinterraps	140	0	Nej	Nej
Vinterraps	Kløverudlæg	140	60	Ja	Ja
Vårsæd	Rodukrudt	0	0	Nej	Nej
Gennemsnit	83% grøn	83 kg N	20 kg N	33% (50%)	67%
Frøgr//vi.sæd	83% grøn	83 kg N	27 kg N	33% (50%)	50%

Forslag til økologisk planteavlssædskifte m. kløvergræs

Hovedafgrøde	Efterafgrøde	N-gød	N-fix	Bælgplanter	C+
Bælgsæd	Udlæg	0	40	Ja	Ja
Frøgræs	Efterslæt	120	0	Nej	Ja
Vårsæd	Kl. udlæg	60	0	Ja	Ja
Kløvergræs	Vinterraps	0	100	Ja	Ja
Vinterraps	Vintersæd	80	0	Nej	Nej
Vintersæd	Rodukrudt	100	0	Nej	Nej
Gennemsnit	83% grøn	60 kg N	23 kg N	50%	67%

Afrunding

- Recirkulerede produkter
- C+ er en opsparing
- Kløvergræs er stadig motoren - nye muligheder
- Efterafgrøder med bælplanter er værdifulde
- Bælgsædsprotein til dyr og mennesker – en udfordring og en mulighed

